DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
7. Sınıf · Türkçe · 6. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Adını Göklere Yazdıran Çocuk & Bayrağımızın Altında: Motivasyon, Zaman Yönetimi, Metin Karşılaştırma, Çözümleme, Özetleme ve Fiiller (T.O.7.1 & T.D.7.2)

T.O.7.1 & T.Y.7.1. Metinlerdeki motivasyon ve zaman yönetimi unsurlarını belirler; metin içi ve metinler arası karşılaştırmalar yapar. · T.O.7.2 & T.D.7.19. Okuduğu ve dinlediği metinleri yapı-anlam yönünden çözümleyerek kurallarına uygun özetler; fiillerin anlam özelliklerini ayırt eder.

HATIRLAYALIM

- Merak ve öğrenme isteğiyle harekete geçmeye içsel motivasyon, işleri önem sırasına koyarak ertelemeden planlamaya ise zaman yönetimi denir.
- Aynı metindeki kişilerin veya önceki-sonraki durumların kıyaslanmasına metin içi karşılaştırma; iki ayrı metnin tema, konu, tür ve üslupça kıyaslanmasına metinler arası karşılaştırma denir.
- Öyküleyici metinler olay örgüsü, şahıs kadrosu, yer ve zaman unsurlarıyla çözümlenir; tema soyut ve genel duygu iken konu onun sınırlandırılmış somut hâlidir.
- Özet çıkarılırken gereksiz ayrıntılar ve diyaloglar elenir, kronolojik sıra korunur, metin kendi cümlelerimizle ve kişisel yorum katılmadan kısaltılır.

1 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki karşılaştırma kartlarında «Adını Göklere Yazdıran Çocuk» ile «Bayrağımızın Altında» metinlerine ait özellikler verilmiştir. Bu iki metnin karşılaştırılmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

(A) İki metin de azim ve vatan sevgisi değerlerini işler ancak metin türleri birbirinden farklıdır.

(B) Birinci metin dizelerle yazılmış bir şiir iken ikinci metin bilgilendirici bir makaledir.

(C) Her iki metinde de olaylar kurgusal bir masal ülkesinde ve belirsiz bir zamanda geçmektedir.

(D) Aynı metin içindeki tek bir kahramanın çocukluğu kıyaslandığı için metin içi karşılaştırmadır.

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki özetleme kontrol listesinde bir öğrencinin okuduğu hikâyeyi özetlerken yaptığı dört uygulama numaralandırılmıştır. Öğrencinin hangi uygulaması özetleme kurallarına aykırıdır?

(A) 1. uygulama: Hikâyedeki ana olayı ve kahramanları kronolojik sıraya göre aktarması

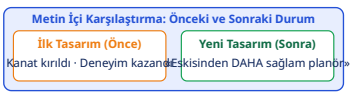
(B) 2. uygulama: Uzun doğa betimlemelerini ve tekrar eden konuşmaları metinden çıkarması

(C) 3. uygulama: Özetin sonuna «Bence kahramanın bu kararı çok yanlıştı.» yorumunu eklemesi

(D) 4. uygulama: Kitaptaki cümleleri birebir kopyalamayıp kendi cümleleriyle ifade etmesi

3 KISA CEVAP

Görseldeki metin parçasında geçen «Genç mühendis, ilk kanat tasarımında başarısız olmasına rağmen pes etmedi; önceki hatalarından ders çıkararak eskisinden daha sağlam bir planör üretti.» cümlesinde hangi karşılaştırma türü vardır ve hangi sözcükle sağlanmıştır?

4 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki cümle fişlerini inceleyerek her cümlede öne çıkan kavramı veya fiilin anlam özelliğini (İş-Kılış / Durum / Oluş) tablodaki boşluklara yazınız. İlk satır örnektir.

Cümle Fişi	Öne Çıkan Kavram / Unsur	Çekimli Fiilin Anlam Özelliği
1. Fiş («Ödevlerini önem sırasına göre planladı.»)	Zaman yönetimi	İş (kılış) fiili (onu planladı)
2. Fiş («Ödül beklemeden merakla gökyüzünü inceledi.»)		İş (kılış) fiili (onu inceledi)
3. Fiş («Genç pilot zorlu uçuşun ardından dinlendi.»)	Sabır ve emek	
4. Fiş («Sonbahar gelince bahçedeki yapraklar sarardı.»)	Doğadaki değişim	

5 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki metin çözümleme ve anlatım kavramlarını sağ sütundaki doğru açıklamalarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. Metin içi karşılaştırma

☐ 2. Tema

☐ 3. Özetleme

☐ 4. İlahi (hâkim) bakış açısı

a) Aynı metindeki kahramanların veya önceki-sonraki durumların birbiriyle kıyaslanması

b) Metnin ana olaylarını koruyup ayrıntıları çıkararak kendi cümlelerimizle kısaltma

c) Anlatıcının kahramanların zihninden ve kalbinden geçen düşünceleri dahi bilmesi

d) Bir metnin bütününe hâkim olan vatan sevgisi, azim gibi soyut ve genel duygu

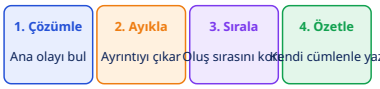
6 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Motivasyon, metin çözümleme ve fiillerle ilgili ifadelerden doğru olanların D, yanlış olanların Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Bir öğrencinin yalnızca kupa veya hediye kazanmak için yarışmaya katılması dışsal motivasyon örneğidir.	☐	☐
Öyküleyici bir metin özetlenirken olayların oluş (kronolojik) sırası değiştirilerek sondan başa doğru yazılır.	☐	☐
«Adını göklere yazdırmak» deyimi, havacılık ve bilim alanında unutulmaz bir başarı kazanmayı anlatan mecazlı bir ifadedir.	☐	☐
«Göre, ise, oysa, halbuki, daha, en» sözcükleri cümlede karşılaştırma anlamı kurmaya yardımcı olur.	☐	☐
«Özetlemek, araştırmak, okumak» fiilleri nesne alamadıkları için durum fiili grubunda yer alır.	☐	☐

7 SIRALAMA

Görseldeki metin çözümleme ve özetleme kılavuzunu takip ederek uzun bir metni özetleme adımlarını 1'den 4'e kadar doğru sırayla numaralandırınız.

- ☐ Kişisel görüş ve eleştiri katmadan metni kendi cümlelerimizle kısa ve öz biçimde yeniden yazmak
- ☐ Metni dikkatlice okuyarak konusunu, ana düşüncesini ve her bölümün en önemli olayını belirlemek
- ☐ Belirlenen ana olayları metindeki kronolojik (oluş) sırasını koruyarak birbirine bağlamak
- ☐ Metnin anlam bütünlüğünü bozmayan gereksiz ayrıntıları, uzun betimlemeleri ve örnekleri ayıklamak

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dört cümle kartında düşünceyi geliştirme yolları kullanılmıştır. Hangi karttaki cümlede hem karşılaştırma hem de tanımlama bir arada yer almaktadır?

(A) 1 numaralı kart: Zaman yönetimi, işleri öncelik sırasına koyarak vakti en verimli biçimde kullanma sanatıdır.

(B) 2 numaralı kart: Vecihi Hürkuş, Sabiha Gökçen ve Nuri Demirağ Türk havacılık tarihinin öncü isimleridir.

(C) 3 numaralı kart: Atatürk'ün «İstikbal göklerdedir.» sözü havacılığın gelecekteki önemini açıkça ortaya koyar.

(D) 4 numaralı kart: Uçak kanatlarının montajı tamamlandıktan sonra motor testlerine sabah erkenden başlandı.

9 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki hikâye haritasında «Bayrağımızın Altında» temalı bir öykünün yapı unsurları çözümlenmiştir. Haritadaki bilgilere göre bu öykünün anlatıcı bakış açısı ve teması aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Gözlemci bakış açısı — Doğa sevgisi

(B) Kahraman (1. kişi) bakış açısı — Vatan ve bayrak sevgisi

(C) İlahi (hâkim) bakış açısı — Zaman yönetimi

(D) Gözlemci bakış açısı — Bireysel iletişim

10 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen Türkçe kavramlarını kutulara yazınız. Numaralı harflerle bir metnin ana hatlarıyla kısaltılmış biçimine verilen adı bulunuz.

Olayların neden-sonuç zinciriyle sıralanışı: olay ___ ☐☐☐☐☐☐

İşleri önem sırasına koyarak vakti verimli kullanma: ___ yönetimi ☐☐☐☐☐☐

Metnin bütününe hâkim olan soyut ve genel duygu ☐☐☐☐☐

Uzman bir kişinin sözünü tırnak içinde aktararak inandırıcılığı artırma: ___ gösterme ☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

11 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız.

motivasyon | betimleme | yorum | arası | oluş

1. Bireyi bir hedefe ulaşmak için harekete geçiren içsel veya dışsal güce _____ denir.
2. İki farklı metni konu, tema, tür ve üslup yönünden kıyaslamaya metinler _____ karşılaştırma denir.
3. Özet yazılırken metne kişisel _____ ve eleştiri kesinlikle katılmaz.
4. Önüne «onu» sözcüğü getirilemeyen ve zamanla kendiliğinden gerçekleşen fiillere _____ fiili denir.

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki çalışma planı kartında haftalık hedeflerini ertelemeden tamamlayan Elif'in yöntemi verilmiştir. Etkili zaman yönetiminin bir öğrencinin başarısına ve motivasyonuna katkısını iki cümleyle açıklayınız.

